

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמפוס בארה"ק, רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
בגטיאית ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
פרשת ראה

בס"ד, עש"ק פרשת ראה
כ"ז אב תשע"ז - שנה א' גליון ל"ב

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

ירושלים	הרה"ג מוצ"ש	ר"ת
8:48	8:10	6:56
8:48	8:11	6:56
8:47	8:09	6:55
8:45	8:13	7:11

מברכים החדש. מולד אלול: יום שלישי טעה 6:52 במקור
נא לשמור על קדושת הגליון

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

חטא עה"ד, שנפגמה שם אהו"ה שהוא בגו' טוב כמ"ש שם 'ותרא האשה כי טוב העין למאכל' (בראשית ג), ועי"ז נפגם כל הבריאה כולה שכתוב בה 'כי טוב', ולכן ע"י תיקון שם הדעת ממיילא יתוקן גם העולם.

וְהָיָה כִּי יִבְיָאךָ הוֹי"ה אֱלֹהֶיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָתָּה בָּא שָׂמָּה לְרִשְׁתָּהּ וְנָתַתָּה אֶת הַבְּרָכָה עַל הַר גְּרִזִים וְאֵת הַקְּלָלָה עַל הַר עֵיבָל (יא כט).

הנראה לפרש בהקדים לפרש מה שכתוב בתחילת הפרשה, 'ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה' וצריך להבין למה נאמר 'ברכה וקללה' יחד, שלא היה צריך לומר אלא את הברכה וגו' והקללה וגו' כמו שאמר אחר כן, כמו שהעירו כבר המפרשים.

אלא שהתורה מלמד אותנו, שכל אחד ע"י כוח הברכה הוא יכול לתקן את הקללה ולהפכו לברכה, אע"פ שעיוות במעשיו, כי ע"י כח התשובה שהקב"ה נתן לבני ישראל, הוא יכול לתקן את כל מה שפגם, ועי"ז נהפך הקללה לברכה.

וזה אומר כאן התורה 'והיה כי יביאך הוי"ה אלהיך אל הארץ היינו 'הארץ' היא השכינה הנקראת ארץ, ובא לומר שאם אחד רוצה לעשות מקום להשראת השכינה, וזהו 'אשר אתה בא שמה לרשתה', וכמו שאומרים (פייט ירד נפש) תאיר ארץ מכבודך, וכמו שאמר דוד המלך ע"ה 'עד אמצא מקום להוי"ה משכנות לאביר יעקב' (תהלים קלב ה).

הוא ע"י 'ונתתה את הברכה' כי הברכה בגו' הד' מילויים של שם הוי"ה ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, 'על הר גרזים' גרזים בגו' י"פ שם הוי"ה, לרמוז לתיקון כל הקומה שלימה ע"י שימשיך כל הד' מילויים הנ"ל. וגם מרמוז לעשרה מאמרות שנבראו העולם, ולעשרת הדברות שעל ידי קיומו הוא משלים כל הקומה שלימה.

ועי"ז הוא יכול ג"כ לתקן 'ואת הקללה' היינו כי הקללה בגו' י"פ שם הדעת אהו"ה היוצא מר"ת א'ת ה'שמים ו'את ה'ארץ, כי מכואר בגמ' בסוטה (ג ע"א) אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שמות. היינו שע"י שאדם עובר עבירה הוא פוגם בשם הדעת אהו"ה ולכן הוא צריך לתקנם. וגם צריך לתקן עד שורש כל החטאים שהוא

וממשיך התורה לומר 'על הר עיבל' עיב"ל בגו' הוי"ה אהו"ה אדנ"י בחינת מחשבה דיבור ומעשה, לרמוז שצריך לתקן גם מה שפגם בשלשה דברים האלו. ואומר התורה איך יכול האדם לשמור שלא יפגום במחשבה דיבור ומעשה, ע"י 'הלא המה בעבר הירדן'

ליקוטי דיבורים

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה (יא כט)
אפשר לומר על פי דברי מרן הבעש"ט הקדוש זלה"ה זי"ע, (בעש"ט עה"ת עמוד התפילה בממ"ח אות קנה) איך למתק דינין בשורשן, היינו ע"י שימצא בדין שורש חסד, או נעשה הכל חסד ונמתק הדין בשרש חסד שיש בו, כי הגבורות בשורשן הם תכלית הטוב והחסד, וע"י שימצא בדין שורש חסד הוא מעורר שורש הגבורות שהם כולם חסדים.

(ליקוטי דיבורים תשס"ח לפ"ק)

וגו' שמפרט התורה ז' סימנים איפה הוא המקום של הר עיבל והר גרזים, לרמוז לז' מידות הג"ת נהי"ם בחינת ז' ימי הבנין, שצריך האדם לתקן ולשמור שלא יפגום ח"ו באחד מהמדות הללו, ועי"ז יהיה המחשבה דיבור ומעשה בתכלית השלימות בלי שום פסול ופגם.

ובפרט עכשיו שאנו נמצאים בחודש הרחמים והסליחות, שהוא זמן המסוגל לקבלת התשובה, לכן עכשיו הוא הזמן שכל אחד יראה לתקן את כל מה שעיוות במחשבה דיבור ומעשה.

(נאמרו בס"ש תשס"ה לפ"ק)

דברי תורה מרבתינו זי"ע

ראה אנכי נתן לפניכם היום בְּרִכָּה וְקִלְלָה (יא כו)

'ראה אנכי' שתמיד תשגיח על נקודת יהודי שלך, שהוא משרוש אבות אברהם יצחק יעקב, שלא יתקלקל חיליה, ויהיה נמשך לשורש קדושה, לתקן נפשך באמת, כי הרבה טעות ומטעין יש, על כן לא תאמין בעצמך כלל, אע"פ שתראה אותך עם מדרגות גדולות אהבה ויראה ומוחין קדושים בהארה נפלאה עד כלות הנפש מעין עולם הבא, אל תאמין בעצמך כלל, ותמיד יהיה נפשך ולבך מאידך ושפל לפני קונך כי בקל יוכל לדחות. כמו שאמר מרן אור ישראל אש הריב"ש רא שווער איך, שיש איש בעולם ששומע תורה מפומא דקב"ה, ואינו מאמין לעצמו שלא ידחה לנוקבא דתהומא רבא ר"ל, ובהכנעה אמיתות לפני השפל מישראל ולב נשבר, כמזוה הוא שלא יהיה נדרה מאור פניו, ונקודת 'אנכי' נקודת יהודי שבו יהיה מאידך לו להוליכו בדרך ישר. ואמר הטעם שצדיקין חיפוש כל כך להשיגה על נקודת אנכי, ואמר 'נתן לפניכם היום ברכה וקללה' 'את הברכה' וגם 'הקללה' יהיה מלוכב בברכה.

כמו שאמר מרן הריב"ש על פסוק 'על מה שוא בראת' (תהלים פ"ג מה), שזה טענת הס"ם כשיורד נשמה קדושה אל הגוף, טוען שזה יהיה יצר הטוב בנפשו, ומשך כל אדם אחר היראה ואהבה והכנעה, והיכן יהיה עבודתי, כי מי פתי שישמע לי. והיתה התשובה 'כל בני אדם' (שם), כי כמו שיש צדיק נשמה גבוה וקדושה, כן יהיה נגדו 'קללה' מלוכב 'בברכה', שיקרר לבבות בני אדם וימשך אותם לדרכים משונים והבלים, ועוד שהוא יהיה פרוש ויושב ומתענה כל היום במלית ותפילין ועוסק בתורה יומם ולילה, ומראה עצמו שאין קדוש כמוהו והוא חכם ומשכיל לימשך לחכמות זרות חלק משמן חכה (משלי ה ג), ואליו יתמשך כל הנוטה בלבו לצד הרע כדי שיהיה הבחירה הפשוטה. והם רבים מאוד, כמבואר כי ס"ם הרשע נתגשם ונכנס בלב של זה 'הקללה' המלוכב 'בברכה' שהוא כנגדו של הצדיק, ורבים מעמי הארץ נמשכים אליו, כי הוא קדוש ואינו נהנה כלל מזה העולם להבנת המפשים, ויושב בכל יום במלית ותפילין ולומד כל היום וכל הלילה, אבל מי שנקודת יהודי 'אנכי' שמור אצלו אותה הנקודה קדושה, ימשך אותו לשורש קדוש שהוא גבוה והרל אישים.

ואח"כ מבאר היכן תדע האמת למי ידבק נפשך, לזה 'אשר תשמעו' כשיתלהב לבך על ידי דביקות הצדיק, שתעשה המצוות בחיות ודביקות ואור 'אשר אנכי מצוה אתכם היום' יהיה בענין חדשים (שם ו' ואתה ו' ו'), 'הקללה' יהיה לך אם כבר 'לא תשמעו' ואתה מטעה ומשמה את עצמך ולבך נומה לצד הרע וסרתם מן הדרך, או תרבה עצמך אל 'הקללה' ויגורם לך הקללה ללכת אחרי אלהים אחרים. ואחר שאמרתי זה למוסר לפני העם הקדוש, אמר לי איש אחד ששמעו משם מוריני ורבינו מו"ה יעקב יצחק מלובלין שאמר בזה הלשון, ברכה זה הרב רבי מעגלי מרימנאב, ברכה זה הרב מו"ה ישראל מקאזניץ, ברכה זה הרב מאפמא, והשב בזה הרבה צדיקים שבדורו, קללה זה רבי' והשב, ודי בזה למשכילים.

(היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

ראה אנכי נתן לפניכם היום בְּרִכָּה וְקִלְלָה (יא כו)

אפשר לומר בדרך רמז, שזה ידוע מכתבי מרן הארז"ל (ע"ה שער רפ"ה ניצוצין פ"א) שעי"י שכינת הכלים נתפורו רפ"ה ניצוצין, והיו העבודה של האדם בעולמו לתקן ולהמתיק אותם ולעלותם, וזה רק ע"י לימוד התורה וק"י ועשיית המצוות הקדושים. והו' ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה ר"ת בנימטריא רפ"ה. והאידך מתקנים אותם אומר התורה את' הברכה' אשר' תשמעו' ס"ת תורה' שבוכות התורה מתקנים אותם, ועי"ז יהיה לך ברכה. ירחם השם יתברך שיהיה לנו כח להמתיק אותם.

(מ'עשה שלום' מרבינו שלום מקאמרנא)

ראה אנכי נתן לפניכם היום בְּרִכָּה וְקִלְלָה (יא כו)

אפשר לומר בדרך רמז שאיתא בחכמנו"ל (מהררי"ז צ"ה) כמעשה ברבי יהושע בן לוי שפגש במלך המשיח, ושאל אותו אימתי יבוא מר, אמר לו היום, וכאשר הלך היום ולא בא, שאל את אליהו למה לא בא היום המשיח, וענה שהכוונה לפסוק 'היום אם בקולו תשמעו' (תהלים צ"ה ז'), שאם יעשו תשובה או יבוא מלך המשיח הקדוש ביהוד עם אליהו הנביא אכיה"ר. וזה מה שפירש האור החיים הקדוש כפרשת ואתחנן על הפסוק 'וידעת היום והשבות אל לבבך' (ד' ו') שהמשנה בפרקי אבות (פ"ב מ"ו) אומר, ושוב יום אחד לפני מיתתך. וכאשר האדם אינו יודע מתי הוא הולך לעולם האמת, אז צריך לעשות תשובה בכל יום, כי אינו יודע אם יהיה עד למחר, וזה 'וידעת היום' שאתה יודע שיש לך רק 'היום', ממילא תעשה תשובה ואז 'השבות אל לבבך' תמיד עד כאן לשונו ההוב. וזה אפשר לרמז 'ראה אנכי נתן לפניכם היום' היינו ע"י שאתה תחשוב שיש לך רק 'היום' ולא יותר אז הוא 'ברכה', ואם לאו אז הוא 'קללה' חו"ש. ירחם השם יתברך שיהיה לנו

לכרבה ולישועה ולרחמים אכיה"ר.

(מ'עשה שלום' מרבינו שלום מקאמרנא)

הַשְׁמֵר לָךְ פֶּן תַּעֲזֹב אֶת הַלְוִי כֹל יְמֵיךָ עַל אֲדָמְתְּךָ (יב ט)

התורה הקדושה מזהירה לנו בני ישראל, שלא יעשה כך סגופים גדולים, עד שהגוף של האדם אינו יכול להיות עם הנשמה בעולם הזה, כי זה בלא זה אינם יכולים להתקיים בעולם הזה. והו' 'השמר לך פן תעזוב' על ידי סגופים גדולים 'את הלווי' שהוא הנשמה הדבוק בגופך בעודו בעולם הזה, 'כל ימך על אדמתך' שאתה בחינת אר"ם בעודו בעולם הזה. כי ראיתי כמה מפשים שמסגפים מאד את גופם, כי רוצים להיות קדושים וטהורים, ואינם יודעים שדבר זה צריך השכלה ותורה, כי הגוף הנשמי עושה את שלו, אם מקלקל את גופו עומד הוא על עבודתו בהשכל גדול, ואינו מסגף אלא עד שגופו לא יתקלקל, וצדיק אוכל לשובע נפשו לבד. ועיקר הוא הדעת על ידי תורה מעט מעט, עד שבא למדרגת לשמה. ועיקר יזכך הגוף הוא על ידי מדות טובות, מעשים טובים, צדקה וגמילות חסדים, תורה ועבודה בלי שום חכמה חיצונית ככל דרכך דעהו.

(ב'ן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

כִּי יָקוּם בְּקִרְבְּךָ נָבִיא אוֹ הַלֵּם חָלוֹם וְנָתַן אֵלֶיךָ אוֹת אוֹ מוֹפֵת (יג ב).

יתבאר על פי אמרי צדק של מורי ורבי דודי הקדוש רבינו צבי מוידיששוב על פי הקדמות מרן הריב"ש מוב עה"פ 'על מה שוא בראת', כי כשיורד נשמת צדיק אור גדול לעולם, טוען הס"ם על מה שוא בראת (תהלים פ"ג מה), למה בראת יצר הרע, שהרי זה ימשך ללבבות בני אדם לחיים לאור תורה ויתכבול הבחירה, והיתה התשובה 'כל בני אדם' כי כמו שיהיה צדיק קדוש שיאיר אור אהבה ויראה אש שורף בלב בני אדם לתורה ולתפלה ולמצוות ולמעשים טובים, כן יהיה נגדו רמאי אשר לבו מלא חשך אין בו לא אהבה ולא יראה, ומראה עצמו קדוש ופרש וימשך רוב בני אדם אצלו, ומעתה יהיה הבחירה הפשוטה לדבק עצמו לא אור עליון צדיק אמיתי, או לילך אל השקר והרמאות שד יהודי.

ועל פי הקדמה הזאת ביאר מורי דודי רבינו צבי הקדוש, כי סיפרא דהלמא הוא עין הדעת טוב ורע קליפות נגה, מימינא חיי ומשמאלא מיתה, מימינא מלאכים ומשמאלא שדים, והחלום כאן על ידי שד, כאן על ידי מלאך (עיין תיקו"ז תיקון ע' קמ:), נמצא ענין 'חלום' ככאן מיירי שמדבר דברי עתידות, ועושה מופתים מצד קליפות נגה שנקרא 'חלום'. ויש שם אלהים קדושים מצד הטוב מלאכים, והו' הלא לאלהים פתרגים (בראשית מ"ח), ויש אלהים אחרים מצד הרע שדים, וכן יש נביא מבחינה זאת, והו' כי יקום בקרבך נביא או חלם חלום' חלם חסר וא"ו, ודאן מיירי מאיש שנפל לרע גמור שאין שם וא"ו, אבל החלום בעצמו דקאי על נגה בהכרח יש בו וא"ו נהירו דקין המכביל בין טוב לרע, והו' חלם חסר חלום מלא. והוא קם 'בקרבתך' על ידי שאתה הולך כמטות וברמאות בהבל עולם הזה, כך קם עליך ראש רישא דדהבא, וככאן 'חלם' חסר מיירי שזה הראש הוא רע גמור. 'ונתן אליך אות או מופת' כי עיקר התקשרות אל הראש והצדיק, שיתוסף לו אהבה ויראה ודביקות ויראה, והו' 'ונתן אליך אות או מופת' תיכף יתן לך אותה ומפתים, 'ובא האות והמופת' או תדע שזה הוא 'לאמר נלכה ונעבדה אלהים אחרים' כמו שהיה לכת אורחה ש"צ שיצאו מן הדת ר"ל, כי צדיק גמור אינו נתן אותות, אלא ממשך לבם של ישראל אל אהבה ויראה ותפלה ולמוד תורה לשמה באמת, וממילא לצורך אהבת ישראל יפעול הש"י על ידו ענינים נפלאים ונוראים כדי שיתקשר שם שמים על ידו, כמו שעשה מרן הקדוש הריב"ש מוב וכן אחריו כל הצדיקים.

ואח"כ בא להזהיר גם את הטובים, כי לפעמים יבוא להם מדרגות מצד הטוב שבנגה, וגם זה אינו כלום כי יש כמה טעות בזה, כמו שהעתיקתי בספרי נתיב מצותיך (נתיב אמונה שכל ה' אות ב) ע"ש. וכן אמר מורי הקדוש רבינו אברהם יהושע העשיל מאפמא עשבי השדה היה אומרין לי עתידות וכמה מדרגות, והתפללתי הרבה לפני קוני שיסתלק ממני כי אפשר וכו'. וכן אמר לי מורי דודי כשהייתי בן ארבעים שנה הייתי מתיירא, שמא עדיין אני מקליפות נגה, ונתכרעו פני מאד, ואמר לי בני עד היום ככל שעה אני מתיירא, והארריך בזה.

וזהו 'לא תשמע אל דברי הנביא ההוא או אל חולם החלום' מלא וא"ו דין לחור, דקאי על צד הטוב שבנגה, דכך 'חולם' מלא וא"ו נהירו דקדושה, ומצד זה מדבר ועושה נפלאות, 'ואל תשמע לו' כי 'מנסה ה' אלהיכם לדעת' שלכם אם הוא דעת אמיתי או מעין הדעת, וזה הסימן 'הישכם אהבים' אם אתה מאוהבי הש"י ימשך לך נפשך לצדיק אמת שהוא מבחינת השמל הטוב, ומאידך בלבך הארה נפלאה ודביקות הש"י ואהבת תורה לשמה, וכן לאיש פשוט מאידך עליו נסיעה לצדיק שעשה מצוות ומעש"ם, ויעמוד אחר הצוות לומר תהלים ובקשות וללמוד כפי יכולתו, כמו שמרגישין בלב אמת כשנוסעין לצדיק אמת.

(היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב'
לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

**כדת מה לעשות בעיציות שנפסקו ובטליות ישנים.
סימן כא.**

א. ציצית שנפסלו לגמרי, ועצי סוכה וסככה ולולב ומיניו אחר החג מותר לעשות אף תשמיש דמאוס, זהו מהלכה^א, אבל מדת חסידות שלא לבזותן בתשמיש בזוי^ב:

א. כ"כ השר"ע ס"א וז"ל: חוטי ציצית שנפסקו, יכול לזרקן לאשפה, מפני שהיא מצוה שאין בגופה קדושה. והב"ח כתב דה"ה לכל תשמישי מצוה כגון סוכה ולולב ושופר וכל כה"ג לאחר שנתבטלו ואינם עומדין עוד למצותן. ע"ע בט"ז סק"א ומשב"ז שם.

ב. לענין ציצית כתב הרמ"א שם וז"ל: ורא דאף לאחר שנפסקו, אין לנהוג בהן מנהג בזיון לזרוקן במקום מגונה, אלא שאינן צריכין גניזה (כל בו), ויש מודקדין לגונזן, והמחמיר ומדקדק במצות תע"ב (מהר"ל). ולענין שאר תשמישי קדושה כתב הט"ז סק"ב וכן בסכך הסוכה ולולב ושופר לאחר שנתבטלו ממצותן אין לזרוקן לאשפה וכל כה"ג דבר שאינו כבוד למצוה שעברה. והפמ"ג כתב דנכון שלא לעשות תשמיש מגונה אפילו בדפנות הסוכה. ע"ע מה שהאריך רבינו בזה בשו"ט סימן קנ"ג בד"ה ד"ה דיני קדושות בסופו.

ב. טלית של מצוה והציצית עליו שבלה אסור לעשות בו תשמיש בזוי לקנח עצמו בו מטינוף, אלא מניחם והם כלים מאליהם, אבל אם אין בו ציצית מותר לעשות בו מה שהוא רוצה:

כ"כ השר"ע ס"ב וז"ל: טליתות של מצוה שבלו, אדם בודל עצמו מהם ואינו מותר לקנח עצמו בהם ולא לייחד אותם לתשמיש המגונה, אלא זורקן והם כלים. מה שכתב השר"ע 'זורקן' ר"ל לאשפה (כן מוכח מהפמ"ג ומשנ"ב סק"ג) היינו כשאין הציצית עליו, אבל כשהציצית עליו כתב רבינו 'מניחם'.

ג. בטלית קטן המיוחד למצוה אין לישכב בו:

כ"כ בשו"ט סימן יח ס"א, והארכנו בזה בגליון כ"ו ע"ש.

זר זהב - מרן האר"י (פ"ח שער הציצית פ"א) אמר שיש לישכב בט"ק והביא ראיה מדוד, כמוכא במ"א (סק"ב, וז"ל: ובכתבי האר"י כתוב על פי הסוד שיש לישכב בלילה בטלית קטן ומביא מהאי דאמרינן פ"ד דמנחות כיון שראה דוד עצמו ערום בבית המרחץ אמר אוי לי שאני ערום מן המצות, וקשה למה לא אמר כן בלילה שהיה ג"כ ערום, אלא ע"כ שהיה שוכב בטלית קטן ע"כ, ודבריו דברי קבלה נקבל אבל לדין יש תשובה, ד"ל דבליילה ע"פ"ה היה לו מזוזה בפתחו משא"כ במרחץ, ול"מ בגמ' דאמרינן בגמרא ת"ר חביבין ישראל שסיבבן הקב"ה במצות תפילין וציצית ומזוזה ועליהם אמר דוד שבע ביום הללתיך ובעשה שנכנס דוד לבה"מ וראה עצמו ערום וכו' משמע שהיה ערום מכולם אף ממזוזה כ"ל), ומה שסתור הגאון את דבריו אין בזה כלום, שהרי דוד רוב ימיו לן במדברות, וקודם שנעשה מלך היה רועה צאן, ואח"כ לחם מלחמות השם ולמה לא ראה את עצמו ערום מן המצות בלילה, אלא שהיה שוכב בט"ק. ומה שראיתי (קונטרס מספד רב הוב"ד בשע"ת סק"ג) שאחר שנעשה מלך היה ספר תורה קשורה לו בזרועו זה טעות, דבודאי בשעת שינה לא היה מבזה הס"ת אלא היה מונח בארון, ועוד שהרמב"ם (פ"ג ממלכים ה"א) השמיט זה שקשורה לו בזרועו, ורש"ל (בהגהתו בסנהדרין כא): מחקו, דקשיא ליה דאם הוא קשרו בזרועו למה לאיצטריך יושב בדין היא עמו מיסב היא כנגדו, יוצא למלחמה מוציאה עמו נכנס הוא מכניסה עמו, דאם קשורה לו על זרועו למה לו כל הנהו, אלא על כרחך דלא גרסינן ליה, ורבי אלעזר המודעי (שם כב) דסבר הכא לית הלכתא כותיה, ואף לר' אלעזר דבר פשוט שלא היה מבזה התורה לישן עמו בפרט שאינו זמן קריאה בשעת שינה, אלא דא בורכא, וראיות מרן ראייה שאין עליה תשובה.

אבל נעיין בכוונת מרן שהיכן מצינו רמז בדברי חכמים לטלית קטן, אלא שכן נהגו בזמן הגלות שלא ילעיגו עלינו האומות, אבל האמת יורה דרכו שקדושת מרן קדושתו כחיות הקודש וכשרפים, לא עשה שום תנועה אלא ביחודים קדושים ולעשות בתחתון ולרמז בעליון, ולכן גם טלית קטן שלו לבשו בסודות ויחודים, אבל לאנשים כמונו אין חיוב לישן בט"ק שהרי יש לו מזוזה בפתחו, אבל אם ישן על העגלה בדרך במקום שאין מזוזה אסור לסלק הט"ק כי ראיות מרן אמת, ולזה הביא ראייה מהש"ס מה שאין דרכו בקודש, להורות שכל אדם אין צריך לזוהר אלא במקום שאין מזוזה, כן נראה לענ"ד והשם יכפר אם שגיתי:

מעשה אבות

לשכנו תדרשו ובאת שמה (יב ה)

סיפר כ"ק מרן האדמו"ר שליט"א, שמעתי מכ"ק אאמו"ר הגה"צ רבי שלום מקאמרנא זצוק"ל, שהסבא קדישא הגה"ק רבי צבי אביגדור פיש מנאפקער זצוק"ל, שהיה אבי שלשלת 'האדאם' והיה בעל מקובל גדול, ורבים נושעו מתפילתו, והיה חד מתלמידי אא"ז רבינו הגדול והקדוש בעל ה'היכל הברכה' מקאמרנא זי"ע, אחרי פטירת רבינו רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרנא זי"ע לא המשיך להסתופף אצל בנו רבינו רבי אליעזר צבי מקאמרנא זי"ע, ועל ידי מעשה שהיה התחיל להסתופף אצלו, שפעם אחת חלם לו לאחר פטירת רבינו, שבא לקאמרנא בערב שב"ק כבימים ימימה, ונכנס לביהמ"ד וראה שרבינו מהרי"א זי"ע א יושב על מקומו כמו בחיים חיותו, ואומר שנים מקרא ואחד תרגום עם מלית ותפילין בהתלהבות גדולה כדרכו, ונפלה עליו שמחה גדולה שזה זמן רב לא ראה אותו.

ועמד בצד והמתין עד שגמר למודו, וכראות רבינו אותו, הוציא מתוך השמנדער מגבת, ואמר לו, בא ונלך, והתחילו ללכת, ובדרך ראה ערים גדולות ובצורות עד לשמים, מה שלא ראה כן בימיו, וככה הלכו עד שהגיעו לבית אחד ונכנסו שם, וראהו שם מקוה מהרה, ותיכף מבל רבינו במקוה. ואחר שעלה ונסתפג רצה גם מהרצ"א פיש לטבול שם, אז תפסו רבינו בידו, ואמר לו: שהיות שזה הוא נהר די גור (דניאל ז יז, עיין בווהר ח"ג דף ב) ואי אפשר לו לאדם בחיים חיותו בעודו לבוש בגופו הגשמי לטבול בו, אז תפש את עצמו שרבינו כבר נסתלק והתחיל לככות מאד, וכיקש שיכרכנו.

אמר לו רבינו: שהיות שהוא כבר לא בעלמא הדין, אך השאיר את בנו הוא רבינו מהרא"צ מקאמרנא זי"ע, שכוחו הוא ככוחו, והוא יכול לברכו כמוהו, והקיץ והרגיש כאב גדול במקום שרבינו תפסו בידו, תיכף החליט לנסוע לרבינו המהרא"צ מקאמרנא זי"ע, וכשנכנס אמר לו רבינו: בעצמך לא הבנת לבוא אלי, אלא אבי היה צריך לעוררך בזה, ונגע בידו במקום והוטב תיכף, ומאז התחיל להסתופף בצילו.

יומא דהילולא

הגאון רבי יהושע ב"ר יוסף זצ"ל אב"ד קראקא בעל המגיני שלמה ושו"ת פני יהושע כ"ז אב ת"ח

תולדותיו

הגאון האדיר רבי יהושע בעל ה'מגיני שלמה' נולד בערך בשנת ה' אלפים שי"ן בעיר וילנא, לאביו הרב הגדול מו"ה יוסף ז"ל, ולאמו הרבנית מרת היצל, והם אשר הלהיבו את לבו הטהור להיות נכסף לחברת השלמים ולהעיר און בלימודים, והם טרחו ועמלו עמו לגדלו ולחנכו בחינוך טוב בימי ילדותו, ויהושע מלא רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה, ובימי עלומיו היה צפון בלבו כל הש"ס עם פסקי האש"ר"י בעל פה, וכן כל ספרי הפוסקים וכל ספרי שאלות ותשובות ראשונים ואחרונים, והיה לשם ולתהלה בכל הארץ, ובא בקשרי חיתון עם הרב הגאון מו"ה שמואל ז"ל מבריסק, אשר הרבה לו מוהר ומתן ונתן לו את בתו מרת מרים ע"ה.

בימי חברותו למד רבינו בישיבתו של שמואל הרמתי הגאון מו"ה שמואל האבד"ק פרעמיסלא, בן הגאון מו"ה פיביש מקראקא, ואח"כ יצק מים ע"י הגאונים האדירים מהר"ם מלובלין ומהר"י פולק בעל הסמ"ע ז"ל, ובדיבוק חברים היה עם הגאונים המובהקים מהר"ם כ"ץ אביו של רבינו הש"ך ז"ל ומהר"ש זנוויל, שהיה חותן הגאון בעל חלקת מחוקק ז"ל.

רבנותו

רבינו קבע ישיבה בעצמו והופיע אור תורתו בקהילות שונות, והיה רב ואב"ד בק"ק פרעמיסלא ובק"ק טקטין ובק"ק הורדנא ובק"ק לבוב, ובסוף ימיו נתקבל לריש מתיבתא ולריש מתא בק"ק קראקא על מקומו של הגאון המקובל מו"ה נתן שפירא זצ"ל בעל הימגלה עמוקות, ונוסף על ישיבתו הרמה אשר נסעה עמו לקראקא נהרו אליו עוד תלמידים הגונים חריפים ושנונים למאות ולאפים מכל קצוי ארץ, ואף הוא היה מתכוין להעמיד תלמידים הרבה לרומם קרן התורה להגדילה ולהרחיבה וחפץ הי' הצליח בידו, כי רוב התלמידים אשר למדו בישיבתו גדלו והצליחו וגם עשו פרי, ומהם נעשו ג"כ לפארי הדור ואדירי התורה אשר האירו פני תבל בתורתם, ומהם רבינו הגדול מו"ה שבתיה הכהן בעל הישפתי כהן' על השו"ע ז"ל, והגאון מו"ה גרשון אשכנזי בעל יעבודת הגרשוני ז"ל, והגאון מו"ה מנחם מנדל אויערבאך בעל יעטרת זקנים ז"ל. וזה לשון קדשו של רבינו על דרך

לימודו ועיונו: אין לי נחת רוח בעולם הזה, כי אם להתעסק ולישא וליתן בהלכה ובדברים חדשים המתחדשים בכל יום מחכמים הראשונים גם האחרונים אשר חיים עדנה, ובכן אהובי אל ימוע מכ"ת טוב מבעליו, וכל חדש אשר יש תחת יד מכ"ת יודיעני, גם אני אשיב עליהם עד מקום שידי מגעת, הנה נפשי תשקה תמיד ליתן ולישא במלחמתה של תורה, והשם יודע כי יש תחת ידי חידושים רבים תהלה לאל לא שערום הראשונים, ולי הצעיר בכל דין קטן וגדול שאני לומד נראה בעיני כאלו לא דברו הראשונים בדין זה כלל, מחמת הרבה משא ומתן שיש לישא וליתן בכל דין, עכ"ל.

ספריו

ספרו הראשון הוא ספר 'מגיני שלמה' על מסכתות הש"ס, אשר בא ליישב דברי רבינו מאור עינינו רש"י ז"ל, והיה רבינו יהושע ז"ל ממגיני שלמה גנון והצל להסיר מעליו קושיות רבותיו בעל התוס' ז"ל ברוב המקומות ע"פ עומק העיון וסברות ישרות לאמתה של תורה. והשני הוא ספרו הנחמד שו"ת 'פני יהושע', אשר בו הראה רבינו את גדלו ואת ידו החזקה בתשובות ארוכות ורחבות אשר השיב לכל שואל בדברים הנוגעים להלכה ומעשה, וכל גאוני וחכמי זמנו הריצו אליו ספיקותיהם ותשובותיהם וכולם הכירו גודל ערכו כי רב הוא ופזרו לו מלא חופניים כבוד.

ולדוגמא ראה את אשר כתב עליו איש אלקים קדוש הגאון הנודע מהר"ן שפירא בעל ימגלה עמוקות, בראש תשובתו אשר ערך אל רבינו בנידון עגונה א', והיא נדפסה בשו"ת פני ח"ב בסימן מ"ח, וז"ל: ויהי ה' את יהושע ושמעו הולך בכל הארץ, מבקיאותו יכול לגדור גדר ולפרוץ פרץ, ומחריפותו יכול לטהר בק"ן טעמים את השרץ, יושב בשבת תחכמונים, חיצו שנונים, מימיו נאמנים, מעין גנים, שפתותיו שושנים, פלפולא חריפתא, בגריס ובמתיבתא, נר ישראל, פטיש החזק, ר"מ ואב"ד מו"ה יהושע שי, ולכל בר בי רב שלום עד עולם, מאדון העולם, עכ"ל.

מלבד עסקו בנגלות התורה כמפורסם, היה בקי גדול בנסתרות התורה, וכמ"ש נכדו בהקדמה לספרו 'מגיני שלמה' שהיה נהירין ליה שבילין דרקיע בחכמה זו, וחבר פירוש על יעשרה

מאמרות' מהרמ"ע מפאנו בתורת אמת, וכן נמצא בידי תלמידיו הרבה חידושים בכת"י בנגלה ובנסתר, והיה לו חליפות מכתבים בדברי ח"ן ואמרות טהורות בשיעור קומה ובעשר ספירות, עם שארו הגאון המקובל מהר"ש מאוסטרפאליא ז"ל, והדברים עתיקים.

הסתלקותו

בהקדמת נכדו לספר 'מגיני שלמה' כתב וז"ל: בכך שמעו נא נגידים דעו נא רבותי, כי הגאון אמ"ז ז"ל הגיד באזני תלמידיו בחייו, שהגאון רש"י ז"ל בא אליו והראה תמונתו בעצמו ובכבודו לפניו בשמחה גדולה, ואמר לו בזה הלשון: אשריך בעוה"ז וטוב לך לעוה"ב, בשביל שאתה מציל אותי מפי האריות והכפירים גבורים וחריפים בעלי תוספות ז"ל, אתיא לקבלך לעולם הבא עם כל תלמידיו. וכן הווה שקודם מיתתו כמו חצי שעה שכבה נר ישראל, היו אצלו גדולי ישראל דק"ק קראקא, ואמר לפניו בזה הלשון: פנו מקום שרבינו מאור עינים הגאון רש"י ז"ל רבינו שלמה יצחקי בא אלי, וכל קדושי עמו, וקבלני בשמחה להראות לי דרך החיים, באשר שעמדתי לימינו תמיד לתרץ קושיית התוספת על רש"י. ועל שם כך נקרא 'מגיני שלמה'. רבינו נסתלק ביום השבת קודש כ"ז מנחם אב ת"ח לפ"ק, ונטמן בק"ק קראקא, וכה חרוט על מצבתו: פה נטמן מורינו ורבינו מופת דורינו גאון תפארתינו, הגאון הגדול מו"ה יהושע בן מוהר"ר יוסף זצלה"ה, נפטר והלך לעולמו בשבת קודש ז"ך מנחם אב, ונקבר למחרתו ביום א' כ"ח מנחם אב ת"ח לפ"ק, והוא בעל מגיני שלמה ושו"ת פני יהושע.

צאצאיו

בנו הגאון רבי משה דיין בקראקא, בתו היתה מרת טייבל אשת הג"מ שמעלקא מרגליות, בנו הגאון רבי אהרן, בנו הגאון רבי משה אבד"ק בענדין, בנו הגאון רבי בנימין זאב יעקב אבד"ק וואלבראום, בנו רבינו רבי אברהם מרדכי מפניטשוב ז"ע, חתנו רבינו הגה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמרנא ז"ע, בנו רבינו רבי אליעזר צבי מקאמרנא ז"ע, בנו רבינו רבי אברהם מרדכי מקאמרנא ז"ע, בנו רבינו רבי חיים יעקב מקאמרנא ז"ע, בנו רבינו רבי שלום מקאמרנא ז"ע, בנו כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

קול רנה וישועה באהלי צדיקים

ברגשי גיל וחדוה נשגור קדם מעלת
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ברכת מזל טוב

לרגל הולדת נכדתו בת לבנו והביבו
הרה"ג ר' חיים יעקב סאפרין שליט"א
זכה מו"ר לרוות ממנה נחת דקדושה ומכל יוצאי הלציו
בדרך רבותינו הקדושים ויש"ס

המברכים

מתפללי ביהמ"ד אברכי הכולל

בס"ד ערש"ק פרשת ראה תש"ע

גודה לשמך בתוך אמוני

השיר והשבח לבורא כל עולמים על כל החסד אשר גמלני
מעודי ועד היום הזה ובפרט בהולדת בתי שתחי' למזל טוב
הגני להזמין בזה את מתפללי ולומדי ובאי בית מדרשינו
והו"ד הכולל לשמחת

קידושא רבא

שתתקיים בעזהש"ת בשבת קודש פרשת ראה
בהיכל בית מדרשינו לאחר התפילה
ובתת ה' שמחה במעונכם ישמח לבנו גם אנו
המצפה לבראכם

חיים יעקב סאפרין

בן כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א